

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: 2 Koningen 6, 1 - 7
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Gezang 132 : 1, 2 en 4**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Schuldbelijdenis door het zingen van Psalm 51 : 1 en 2**
6. **Genadeverkondiging en aansluitend zingen: Gezang 140 : 2 en 3**
7. **Gebed om zegen over de eredienst**
8. **Schriftlezing : Exodus 22 : 4 - 14**
9. **Zingen : Lied 434 : 1 - 3**
10. **Tekst : 2 Koningen 6 : 1 - 7**
11. **Prediking**
12. **Zingen : Gezang 110 : 1 en 2**
13. **Dankzegging en voorbede**
14. **Inzameling van de offergaven**
15. **Slotzang : Psalm 125 : 1 en 2**
16. **Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein

Hoe staat u in het leven, broeders en zusters? En jullie jongelui? Ik zie soms op facebook van die berichten waarin het weekend met hoofdletters wordt geschreven. Terwijl op maandagmorgen er baalberichten op staan. Hetzelfde geldt voor het begin en het einde van de vakantie. Sommige mensen lijken van weekend naar weekend te leven. Van vakantie naar vakantie. **[Levenshouding]** Als dat ook zo bij ons is, broeders en zusters, dan kan dat een aanwijzing zijn dat wij verkeerd in het leven staan. Ik zeg niet dat het per definitie zo is, maar de kans is wel groot. Hoe dat zit hoop ik u in het verloop van deze preek te laten zien.

Deze preek kent geen thema en verdeling. Ik wil met u en met jullie, jongens en meisjes, bij een aantal dingen uit onze tekst stilstaan om dan terug te komen bij die vraag van daarnet. De vraag hoe we in het leven staan?

De eerste gedachte is of de tekst van vanmorgen wel geschikt is om daarover vandaag de dag te preken. Want ja, wat moet je hier nu over zeggen? Waar gaat het nu helemaal over? Over het ijzeren blad van bijl die uit de Jordaan wordt gered. Op zich fijn voor die man uit dit verhaal, maar is dat nu een preek waard? **[Belangrijk??]** Je zou zelfs de vraag kunnen stellen of het nu zo belangrijk is dat het in de Bijbel moest. Het antwoord op die laatste vraag is duidelijk: ‘ja, dit moest in de Bijbel’. Want dit is het Woord van God en God heeft zelf bepaald dat deze geschiedenis moest worden opgeschreven voor zijn kinderen. Maar dan ligt er nog wel de vraag naar het waarom. Wat wil de HERE ons met deze geschiedenis duidelijk maken?

Een belangrijk probleem reden waarom deze geschiedenis voor ons niet zo belangrijk lijkt, is het feit dat wij niet direct door hebben wat er voor deze man op het spel stond toen hij het blad van de bijl in de Jordaan zag verdwijnen. Een beetje een goede bijl kost bij ons in de winkels € 80,00. **[Hakbijl]** Ik heb een tijdje op het internet zitten zoeken en de duurste bijl die ik kon vinden was deze. Die kost € 180,00 euro. Dat is best een flink bedrag. Maar dat is nog niks in vergelijking met wat een bijl in de tijd van Elisa kostte. IJzer was in die tijd heel duur. Het probleem met ijzer is namelijk dat ze in die tijd nog niet goed in staat waren om het ijzer te winnen uit het erts. IJzer smelt namelijk pas bij heel hoge temperaturen. En het valt niet mee om vuur zo hoog op te stoken dat ijzer gaat smelten. IJzer smelt pas bij 1535 graden Celsius. Koper smelt al bij 1083 graden Celsi-

us. Koper was dus veel makkelijker te winnen en te bewerken. Het probleem met koper is dat het veel zachter is dan ijzer. Daarom is het niet zo geschikt om bomen mee om te hakken. In de tijd van Elisa waren voorwerpen van ijzer veel en veel duurder dan die van koper. Terwijl tegenwoordig dingen van koper veel duurder zijn dan die van ijzer. **[Gedachte 2]** Het ijzeren blad van deze bijl dat in de Jordaan viel, was dus een zeer kostbaar bezit. Misschien wel te vergelijken met een kleine auto in onze tijd. Dat is de tweede gedachte.

En stel je voor, jongens en meisjes, dat jullie thuis niet zo rijk zouden zijn. Zodat er bijvoorbeeld geen geld is om een auto te kopen om daarin te rijden. Wij kunnen ons dat heel moeilijk voorstellen, maar nog niet zo heel lang geleden hadden veel mensen geen auto. Dat konden ze gewoon niet betalen. Ze waren blij als ze eten en drinken konden kopen, stof konden kopen om zelf kleren te maken en een huis hadden om in te wonen. Onder ons zijn heel wat mensen die vroeger thuis geen auto hadden. Met een beetje geluk wel voor iedereen een fiets. Vaak tweedehands. Stel je voor dat je dan een keer toch een auto nodig hebt. Die probeer je dan bij een vriend te lenen. Maar voor hem is die auto ook een kostbaar bezit. Hij heeft er ook niet zo veel zin in om hem uit te lenen. Maar omdat jij belooft dat jij er heel zuinig op zult zijn, geeft hij hem uiteindelijk toch mee. Maar dan let je toch even niet goed op en je maakt een ongeluk. Dan gaat je dat natuurlijk heel veel geld kosten. Geld dat je niet hebt. Hoe moet je je vriend onder ogen komen? Want hij heeft die auto nodig voor zijn werk. Hoe ga je ooit een nieuwe auto voor hem kopen? Je kunt misschien geld lenen bij de bank. Maar als je voor hem een auto koopt, dan kun je geen eten meer kopen. En dat moet toch ook. Je leven stort op dat moment dus in. In onze tekst is dus heel wat meer aan de hand dan dat iemand een gebruiksvoorwerp kwijt raakt. Hier stort iemands leven in. **[Gedachte 3]** Het gaat hier dus maar niet om een bijl. Het gaat hier om iemand leven. Dat is de derde gedachte.

De man die de bijl is kwijtgeraakt is in grote nood. Terwijl de dag tot dat moment zo goed was geweest. Want waarom waren ze naar de Jordaan gegaan? Voor kerkbouw. Hoewel Elisa niet bij deze profeten woonde, kwam hij wel geregeld bij ze. En dan kwamen er zoveel mensen dat het gebouw waar ze samen kwamen te klein was. Wat natuurlijk reden is tot blijdschap. Wij maken helaas het omgekeerde mee. Wij hebben stoelen weggehaald omdat de kerk anders zo leeg lijkt. Maar bij deze profeten is er te weinig plaats. **[Gedachte 4]** Blijkbaar was er in die donkere tijd in Israël onder steeds

meer mensen het verlangen om de HERE te dienen. Daarom maken ze een plan tot uitbreiding van de kerk en leggen dat aan Elisa voor. En Elisa geeft ze zijn zegen. ‘Ga je gang’, zegt hij tegen ze.

Ze vragen Elisa met ze mee te gaan naar de Jordaan. Daar willen ze bomen gaan kappen. Om met dat hout de kerk te verbouwen. Ze vragen hem hun het genoeg te doen met hen mee te gaan. Dat zegt wat over deze mensen. Ze genieten ervan om deze bijzondere godsman in hun midden te hebben. **[Gedachte 5]** Ze luisteren graag naar wat hij namens God te zeggen heeft. Aangezien hij altijd maar een beperkte tijd in hun midden was willen ze zoveel mogelijk van zijn aanwezigheid genieten. Het zijn duidelijk mensen die de HERE liefhebben en voor God willen leven. Elisa geeft gehoor aan hun verzoek en gaat mee.

Zo ging er dus een blijde groep mensen naar de Jordaan om bomen te kappen voor de uitbreiding van de kerk. Wij kennen dat ook wel. Bij ons wordt ook nog wel gepraat over de laatste verbouwing van de kerk. Hoe fijn het was om samen bezig te zijn met timmeren, verven, elektra aanleggen en al die dingen die bij een verbouwing komen kijken. Samen bezig voor Gods Koninkrijk. Schouder aan schouder uit liefde voor God.

Zo waren deze profeten aan de oever van de Jordaan vol enthousiasme bezig met bomen te kappen. En de mensen hadden er veel voor over gehad om mee te kunnen doen. De man uit onze tekst had zijn buurman of vriend gevraagd om hem zijn bijl te lenen. Hij had ook kunnen denken: ‘Daar kom ik mooi van af. Ik heb geen bijl. Dus ik kan lekker thuis blijven en mijn eigen ding doen.’ Deze man wilde erbij zijn. Ook al had hij zelf geen bijl. Hij ging er dan wel een lenen. Ook al was dat een grote verantwoordelijkheid. Want volgens de wetten van Mozes moest je iets wat je leende altijd netjes terugbrengen. Deed je dat niet dan moest je de schade vergoeden. **[Gedachte 6]** Hij is enthousiast en wil graag een bijdrage leveren aan de kerkbouw. Dat is de zesde gedachten.

Als het blad van de bijl van de steel vliegt en in de Jordaan valt, slaat de enthousiaste man de schrik om het hart. Want blijktbaar is het niet mogelijk om daar de Jordaan in te lopen om het blad weer uit het water te vissen. Vermoedelijk omdat daar een dikke laag modder of plantenresten in het water ligt. Uit de geschiedenis van Naäman weten we dat de Jordaan nu niet direct de schoonste rivier was. Hij ziet in ieder geval geen mogelijkheid het blad uit het water te vissen. Hij denkt dat het blad verloren is. Het geleende is

verloren en hij zal ervoor moeten betalen. Zijn leven is door een ongeluk voor altijd veranderd. **[Gedachte 7]** Wat zo mooi begon eindigt in een drama.

En misschien gaat u nu al wel aanvoelen waar het in deze geschiedenis om gaat. Het gaat om ons leven. Want ons leven is net als het blad van de bijl, niet van ons. We kunnen wel doen of ons leven ons eigendom is. Dat wordt ook heel gewoon gevonden in onze samenleving. Maar broeders en zusters, jongelui, jongens en meisjes, dat is niet zo. Wij hebben ons leven te leen gekregen. God heeft u en mij het leven gegeven. Als een kostbaar bezit. Het is zo ongeveer ons belangrijkste bezit. Wordt ons leven van ons afgepakt, dan hebben we niets meer. God heeft u en mij het leven toevertrouwd. 'Hier hebt u een leven. Ik schenk het u'. Maar dat leven dat God u geeft heeft dan wel een doel. God zegt niet: 'Doe er maar mee waar jij zin in hebt.' Nee, God geeft ons het leven, zodat wij dat leven opdragen aan Hem. **[Gedachte 8]** Zodat wij het aan God teruggeven. Zodat wij in liefde met Hem leven. Voor sommige mensen klinkt dat niet aantrekkelijk. Ik krijg iets, maar ik mag het alleen voor een bepaald doel gebruiken. In dit geval om in liefde met God te leven.

Maar toch moeten we daar niet te moeilijk over doen. Is het huwelijk niet net zo iets. Een ander vertrouwt zich aan jou toe. De voorwaarde daarbij is dat je dan die ander met liefde zult omringen. Van die ander zult houden. Voor die ander zult zorgen. En doe je dat niet dan maak je misbruik van de liefde van die ander. Dan sta je in de schuld bij die ander. Iemand omschreef het huwelijk, als ik me niet vergis, als de zoete gevangenis van de liefde. Het is ergens een gevangenis. Je kunt er maar uit stappen als je er geen zin meer in hebt. Je zit vast aan dat huwelijk. Maar dat is geen straf, maar dat is genieten als je elkaar liefhebt. De ander geeft zichzelf aan jou.

Zo geeft de HERE in zijn liefde aan ons het leven. Zodat wij dat leven in liefde aan Hem teruggeven. Zodat we met God van het feest van de liefde zouden genieten. Dat is het doel van het verbond dat God met mensen sloot. **[Gedachte 9]** Het is als een zoete gevangenis van de liefde die niet als een gevangenis voelt. En waarom niet? Omdat je geen enkele behoefte hebt om iets te gaan zoeken buiten de die liefde. Want je vindt nergens meer geluk dan binnen de grenzen van het leven in liefde met God. Je wordt er dus ook niet minder van, maar alleen maar rijker.

Als God niet ingrijpt is het met onze levens als met die bijl die in de Jordaan was gevallen. Ze moeten als verloren worden beschouwd. En zo is het met onze levens vanaf de

zondeval. Ze waren verloren. Want als gevallen mensen willen we uit onszelf onze levens niet aan God teruggeven. Aan God wijden. Maar zijn we dieven van dat leven. We willen het voor onszelf houden. **[Gedachte 10]** We willen onze levens niet gebruiken om aan Gods Koninkrijk bouwen. Maar gebruiken voor onze eigen koninkrijkes. Daarom staan we bij God in de schuld. En daarom gaan alle mensenlevens verloren als God niet ingrijpt. Het leven van ieder mens ligt als het ware verloren in de Jordaan. Kunnen die levens dan toch nog gered worden? Kijk naar de geschiedenis met de bijl? Wat doet Elisa, de man van God? Hij speelt met de wetten van de natuur. Hij snijdt een twijg af. Waarschijnlijk van een wilg en gooit die in het water. Ongeveer op de plek waar het blad van de bijl in het water was gevallen. Zou zoiets helpen, jongens en meisjes? Zou je met een dun takje een flink stuk ijzer uit het water kunnen tillen. Nee, hè. En er staat ook niet dat Elisa de bijl uit het water tilde met die tak. Hij gooide die tak op het water. En toen kwam het ijzer bovendrijven. Dat gaat geheel tegen de natuurwetten in en tegen wat je mocht verwachten. Als je het niet gelooft, jongens en meisjes, probeer het dan maar eens thuis. Laat de gootsteen vol lopen met water. Gooi daar een stukje ijzer gereedschap in. Bijvoorbeeld een steeksleutel. En gooi er dan iets van hout in het water. En kijk of die steeksleutel gaat drijven. Weinig kans. En het lijkt een domme actie van Elisa om een takje in het water te gooien. Een takje zal die bijl niet kunnen redden. Dat stukje hout zal die arme man niet kunnen redden. Maar het gebeurde wel. De bijl ging drijven. **[Gedachte 11]** De man kon hem zo uit het water pakken. Hij was gered. De godsman bracht redding met een stuk hout. Door een stuk hout kon de arme man de bijl aan terug geven aan de eigenaar. Zijn leven en toekomst was toch niet verloren zoals hij eerder had gedacht.

En u ziet nu waarschijnlijk wel de lijn vanuit de inleiding waarin ik u vroeg hoe u in het leven staat. Onze levens liggen er sinds de zondeval verloren bij. Wij gaan niet verloren. We zijn al verloren als er niets gebeurt. En gelukkig is er iets gebeurd. Iets wat totaal onlogisch is. Wij willen uit onszelf onze levens niet aan God terug geven. Daarom gaf God zijn Zoon. En zijn Zoon gaf zijn leven terug aan God en redde zo de verloren levens van heel veel mensen. Door het kruishout van Golgotha kregen wij onze verloren levens terug. **[Gedachte 12]** We mogen daardoor weer bij God leven. We staan niet langer bij God in de schuld. We hebben ook weer toekomst. We hebben reden om te hopen. Maar dat gaat natuurlijk niet werken als we met dat nieuwe leven hetzelfde gaan

doen als met dat oude leven. Als we ook dit leven voor onszelf gaan houden, wat moet God dan nog doen?

Dus we moeten goed nadenken wat wij met dat nieuwe leven doen dat Jezus Christus voor ons verdiend heeft. Willen we dit leven ook weer voor onszelf houden of gaan we dit wel terug geven aan God? Leven we, zoals ik in de inleiding zei, van weekend naar weekend leven, of van vakantie naar vakantie. Stel jezelf dan eens de vraag waarom dat zo is. Waarom vind je het leven blijkbaar alleen dan de moeite waard? Je kunt iedere dag toch voor de HERE leven. Ook op je werk. Ook op gewone dagen. Je kunt elke dag Bijbel lezen. Je kunt elke dag bidden. Je kunt elke dag genieten van mensen om je heen. Je kunt genieten van vogels in de bomen. Je kunt genieten van prachtige luchten en God daarvoor danken. En zo zou ik nog tijden door kunnen gaan. U hebt uw leven ontvangen om het in liefde aan God terug te geven. Daarvoor is uw leven bedoeld. **[Gedachte 13]** En hoe meer u en ik ons leven terug geven aan de HERE, hoe meer we zullen genieten. Ook al zijn we ziek. Ook al zijn we oud. Ook al is ons werk niet zo leuk. Want daarvoor hebben wij ons leven ontvangen.

En als we zo naar ons leven kijken dan zien zetten we ons met plezier in in de kerk. Want die vrije tijd die we hebben, dus is toch niet voor ons zelf, maar voor ons leven met en voor de HERE. Het geldt dat we ontvangen daarmee gaan we woekeren. Want we geven het net zo graag weg aan de kerk en aan andere goede doelen als dat we het voor onszelf houden. Want uiteindelijk gaat het om de vraag of de HERE blij is met onze keuzes. En als Hij blij is, kunnen wij blij zijn.

Amen